

Okker svækker vandløbet

Når man regulerer vandløbene og dræner markerne, sænkes det naturlige grundvandsspejl i området. Nogle steder i Danmark så meget, at jordlag, som indeholder stoffet pyrit, blotlægges. Pyritten, der indeholder jern, kan derfor frigøres og skylle ud i vandløbene med vand fra dræninger eller fra det grundvand, som strømmer til. Når jernet skylles ud, findes det i en form, som er meget giftig for dyrene i vandløbet.

Ilten i vandet omdanner dog hurtigt jernforbindelsen til et nyt stof, der ikke er direkte giftigt, men som udfældes i vandet, og det kan nu ses som et gulorange stof, der kaldes okker. Okkeren sætter sig på bunden af vandløbet, men også på vandplanter og dyr. Hvis der er meget okker i vandet, kan det slå planterne ihjel og kvæle fiskene, fordi det sætter sig i deres gæller, så de ikke kan trække vejret.

Det okkerholdige vand kan nogle steder være så surt, (det har en meget lav pH-værdi), at nogle dyr og planter ikke kan leve i det.

Problemet med okker findes spredt over hele landet, men er især stort i det vestlige Jylland.

Spar på gødningen

Om foråret vil landmanden gerne i gang med markarbejdet, og planterne på marken skal gødes. Det hedder også gødskes.

Det kan gøres med to slags gødning: Husdyrgødning, som for det meste er gylle, eller med kunstgødning. Gødning indeholder næring - såkaldte næringsalte - som får planterne til at vokse hurtigere. Hvis der bruges mere gødning, end planterne kan optage, eller der kommer kraftig regn lige efter gødsningen, vil en stor del af næringsaltene skylle ud i vandløbene. I våde vintre og forår fører vandløbene store mængder næringsalte - især kvælstof og fosfor - ud i søerne og i havet. Det kan medføre, at der opstår iltsvind senere på året.

Undersøgelser har vist, at hvis landmanden lader være med at dyrke og gødske områderne, som ligger ned til vandløbene, kan de fleste overskydende næringsalte opfanges her, så de ikke kommer ud i vandløbene.

